

ZILVERMEEUWTJES, Brusselse Vlaams-nationalistische jeugdbeweging opgericht in september 1944 door oud-leden van de **Dietsche Blauwvoetvondels**.

Dezelfde groep had in januari 1942 reeds 't Poppenspelleke van Menneke Pis opgericht, als afscheuring van de **Nationaal-Socialistische Jeugd Vlaanderen** (NSJV). De naam Zilvermeeuwtjes ontleende de groepering aan de gelijknamige jeugdvolksdansgroep waarmee ze te Brussel een lokaal deelden. Aangezien de meerderheid van de leden van de Zilvermeeuwtjes aanvankelijk uit collaboratiemiddens kwam, richtte de jeugdbeweging zich in de repressietijd hoofdzakelijk op caritatieve acties ten voordele van getroffen gezinnen. Het geld en de materiële middelen hiervoor werden ingezameld via poppenspelvoorstellingen.

Later concentreerde de jeugdbeweging zich meer op het gewone jeugdwerk. Naast de geijkte jeugdbewegingsactiviteiten, waren de belangrijkste initiatieven van de jeugdgroep de jaarlijkse kerstvieringen en de zomerkampen. In 1948 werden de Zilvermeeuwtjes lid van de Brusselse Jeugdgemeenschap, alhoewel ze hun onafhankelijkheid bleven bewaren. Datzelfde jaar bracht het optreden

De Brusselse Zilvermeeuwjes in 1947 op kamp in De Panne; men kreeg er twee keer bezoek van de Staatsveiligheid. In deze jeugdgroepering vonden vooral kinderen uit het repressie-milieu elkaar. (C. VAN LOUWE)

van hun muziekkapel op een Diets jeugdfeest te Gent een controverse teweeg. Perspolemieken werden gevolgd door een senaatsinterpellatie. Vooral vanuit linkse hoek werden de Zilvermeeuw-tjes vergeleken met de **Hitlerjeugd Vlaanderen** en de NSJV van tijdens de bezetting. De groep verloor verschillende leden, maar werd in deze polemiek verdedigd door pater Max Wildiers (de hoofdaal-moezenier van de groepering) en **Maurits van Haegendoren** (Vlaams Verbond van Katholieke Scouts-vvks). Vooral onder invloed van deze laatste zouden de Zilvermeeuw-tjes zich steeds afzijdig houden van de pogingen een onafhankelijke eenheidsbeweging op te richten binnen de **Dietse jeugdbewegingen** in Vlaanderen. Van Haegendoren zag deze centralisatie namelijk liever gebeuren onder de vleugels van het vvks. De Zilvermeeuw-tjes benadrukten hun onafhankelijkheid door zich te profileren als Brussels en minder de nadruk te leggen op het **Groot-Nederlandse** aspect. Tijdens het tienjarige jubileum in 1955 trad het Egmontvendel (de Brusselse afdeling van het **Algemeen Diets Jeugdverbond-ADJV**) onder impuls van Frans Borginon (leider van de Zilvermeeuw-tjes) toe tot de Zilvermeeuw-tjes. Vanaf dat ogenblik verbeterde ook de samenwerking met het ADJV, dat het Brussels actieterrein van de Zilvermeeuw-tjes vanaf nu erkende.

Toen een nieuwe generatie leiders aantrad, kreeg het aspect repressie minder belang bij de Zilvermeeuw-tjes. Er werd nog een vereniging van oud-Zilvermeeuw-tjes opgericht en men trachtte de jeugdgroep nog te redden door ze enkele malen te herstitichten, maar in 1976 volgde de definitieve ontbinding.

LITERATUUR: 'De tweede Vlaamse kultuuravond te Brussel', in *De Standaard* (3 maart 1949); – 'De Zilvermeeuw-tjes herdenken hun tienjarig bestaan', in *De Standaard* (30 december 1954); – *In Liefde en Trouw. Gedenkboek van de Zilvermeeuw-tjes. Brusselse jeugdvereniging*, 1956; – M. van Hoorebeeck, *Oranjedassen, 1944-1961. Geschiedenis van het Algemeen Diets Jeugdverbond*, 1986.

NICO WOUTERS